

Karen Fly

Foto: Jan Jørgensen

»Jeg blev da i tvivl, om det overhovedet var en farbar vej. At skære noget i stykker som er sprøjtet ud i tusindtal og så sidde og lave unikaobjekter, der koster en starfighter. «

Af [Mette Roer](#) [1]
Søndag 17. juni 2007

Margrethe-skålen er hellig. Ikke hellig på den religiøse facon, men hellig, som »en ting, der altid har været der, og altid vil være der«. Tilmed opkaldt efter dronningen. Dansk design til punkt og prikke. Alligevel har smykkeformgiveren Karen Fly vundet en af de mest prestigefyldte priser på sit felt, Biennaleprisen 2007, kunsthåndværkernes Oscar, for netop at skære den klassiske skål i stumper og stykker.

Karen Fly stod allerbagest i den fyldte sal på Trapholtmuseet i Kolding, da hun blev udnævnt som vinder. Og påægte Oscar-maner blev hun sluset gennem menneskemængden op på scenen, hvor hun fik overrakt prisen. Prisen fik hun for sin produktion af bestik lavet af gamle Margrethe-skåle. Kageskeer og tapasbestik i alverdens farver. Finurlige bløde, runde former. Fræset, filet og formet ud af den hårde plastic.

Karen Fly laver de farverige designs i et værksted på Østerbro. På værkstedet sidder fire guldsmede, fire designere, en grafiker og en opfinder. Hos guldsmedene føles det fuldstændig som at havne i en tidslomme. Tilbage til dengang, hvor små værksteder var noget, man fandt på ethvert gadehjørne. Bunsenbrændere, sylspidse file. Guld, sølv og sten i små beholdere. Læderklæder, fælge som de hedder, hænger spændt ud under bordpladen for at samle guldstøvet op, så det ikke går til spilde. De pudser og piller. Karen Fly har for en periode været forvist til det tilstødende lokale, bankerummet. Hendes arbejde med at skære og save i de hårde plasticskåle støver og larmer meget.

Hun fik ideen på en tur til Holland, hvor de har en readymade-kultur, hvor man tager noget allerede eksisterende og laver et nyt design ud af det.

»Jeg tog Margrethe-skålen, fordi det er noget alle kender. Det er et fedt materiale, det er noget specielt plastic. Kvalitetsplastic. Så for mig lå det lige til. Så synes jeg jo, det var sjovt at tage netop et designikon og lave kunsthåndværk ud af det. Det plejer at være den anden vej, at kunsthåndværket bliver en prototype til et designobjekt,« forklarer hun.

At det kan virke næsten blasfemisk at skære i Margrethe-skålen, som et frontalt angreb på den danske designkultur, havde Karen Fly med i overvejelserne:

»Jeg blev da i tvivl, om det overhovedet var en farbar vej. At skære noget i stykker, som er sprøjtet ud i tusindtal og så sidde og lave unikaobjekter, der koster en starfighter. Det var ret grotesk, men samtidig også enormt befriende, for hvorfor ikke? Man kan jo alt. Og når alt kommer til alt, er det jo bare min mors gamle skål.«

Karen Fly havde altid en klat ler i hånden som barn, så hun vidste, at det var i den kreative verden, hun skulle finde sin vej. Først var hun inde på keramik og tøjdesign. Så glaspuster. Men smykkerne fascinerede hende. På et højskoleophold ventede hun på, at mørket skulle sænke sig over sovegemakkerne, så hun kunne få værkstedet for sig selv og eksperimentere med smykkekunsten. Guldsmedeuddannelsen foregår som et praktikforløb, men Karen Fly havde svært ved at arbejde under kontrol, så hun hoppede fra praktiksted til praktiksted og stoppede lærlingeuddannelsen.

»Det var ret svært. Det var en tid med mange nederlag, alle nej'erne var hårde. Jeg passede ikke ind i lærlingerollen,« forklarer hun.

Da hendes hold afsluttede, besluttede hun, at hun også måtte være færdiguddannet. Hun slog sig ned som selvstændig og arbejdede i halvandet år. Som en overbygning tog hun uddannelsen som ædelmetalformgiver, en uddannelse på to år, som hun afsluttede i 2006.

Lige nu er Karen Flys bestik af Margrethe-skåle unikaobjekter, der koster 2.000-3.000 kr. pr. stk, men hun vil gerne have ta'-tøjet sat i produktion. Hun har helt klart en idé om, at tingene skal ud i verden og leve. »Selvfølgelig bliver det noget andet, hvis de bliver masseproduceret, de står jo stærkt nu, direkte udskåret af Margrethe-skåle. Men til gengæld kan masseproduceret design jo komme ned i en pris, hvor alle kan være med. Det synes jeg er en meget sympatisk tanke. Jeg ville elske, hvis hr. og fru Jensen sad med mit tapasbestik på et dækket bord, og synes det var sjovt. Med en viden om, at det er opstået ud af Margrethe-skålen.«

Efter at have fået øjnene op for gammelt plastic, fandt Karen Fly en gammel grøn campingkop i sin mors køkkenskab. Da hun havde leget lidt med koppen i hånden, blev hanken sat på fingeren som en fingerring. Karen Fly betragter det som en arbejdsskade. Alting skal testes som smykker.

Karen Flys firma hedder Sårform. Det er et ret bevidst valg, fordi hun ikke vil lade sig begrænse af en titel som guldsmed. Det giver friere tøjler og mulighed for at lave andet end smykker.

»Jeg kan godt lide tvetydigheden i navnet, det betyder både en anden form og en sær form. Jeg kan lide, at man skal tænke lidt over det. Jeg synes, det lever meget godt op til mine smykker og tableware.«

Destinations URL: <http://www.fri.dk/bolig/karen-fly>